

## PANEVĖŽIO R. PAŽAGIENIŲ MOKYKLOS-DARŽELIO 2017–2018 MOKSLO METŲ PRADINIO UGDYMO PROGRAMOS UGDYMO PLANAS

### I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2017–2018 mokslo metų pradinio ugdymo programos ugdymo planas (toliau – Ugdymo planas) reglamentuoja pradinio ugdymo plano rengimą, pradinio ugdymo programos, pradinio ugdymo individualizuotos programos, pradinio ugdymo programos ją pritaikius mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, taip pat ir neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimą mokykloje.

2. Ugdymo plane vartojamos sąvokos:

2.1. **Kontrolinis darbas** – žinių, gebėjimų, įgūdžių parodymas arba mokinių žinias, gebėjimus, įgūdžius patikrinantis ir formaliai vertinamas darbas, kuriam atlikti skiriama ne mažiau kaip 30 minučių.

2.2. **Laikinoji grupė** – mokinių grupė dalykui diferencijuotai mokytis ar mokymosi pagalbai teikti.

2.3. **Ugdymo planas** – mokykloje-darželyje vykdomų ugdymo programų įgyvendinimo aprašas, parengtas vadovaujantis Bendruoju ugdymo planu.

2.4. **Pamoka** – pagrindinė nustatytos trukmės nepertraukiamo mokymosi organizavimo forma.

2.5. **Specialiosios pratybos** – švietimo pagalbos teikimo forma mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, padedanti įveikti mokymosi sunkumus ir sutrikimus.

3. Kitos Ugdymo plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose švietimą reglamentuojančiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

### II SKYRIUS UGDYMO PLANO RENGIMAS

4. Ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendruoju ugdymo planu, Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309 „Dėl Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašas), Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ 1 priedo „Pradinio ugdymo bendroji programa“ (toliau – Bendroji programa) nuostatomis dėl ugdymo turinio kūrimo ir mokymosi pasiekimų, Geros mokyklos koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308 „Dėl Geros mokyklos koncepcijos patvirtinimo“, pradinį ugdymą, neformalųjį vaikų švietimą ir kitą mokyklos-darželio veiklą reglamentuojančiais teisės aktais bei mokyklos-darželio 2016–2018 metų strateginiu planu.

5. Mokykla-darželis, rengdamas Ugdymo planą, remiasi švietimo stebėsenos, nacionalinių ir tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų, 4 kl. NMPP testų duomenimis ir rekomendacijomis, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo informacija, mokyklos-darželio veiklos kokybės įšivertinimo duomenimis, direktorės ir direktorės pavaduotojos ugdymui veiklos tobulinimo planu.

6. Ugdymo planą rengia direktoriaus 2017 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. V-32 sudaryta darbo grupė. Į Ugdymo plano rengimą bendradarbiavimo pagrindais įtraukiami mokytojai, mokyklos-darželio administracija, mokyklos-darželio Vaiko gerovės komisijos atstovai, tėvai (globėjai).

7. Mokykla-darželis Ugdymo planą rengia vieneriems 2017–2018 mokslo metams.

8. Ugdymo planas derinamas su mokyklos-darželio taryba ir su savivaldybės vykdomosios institucijos įgaliotu asmeniu.

9. Ugdymo plane įteisinami mokyklos-darželio susitarimai dėl:

9.1. prioritetinių ugdymo tikslų ir uždavinių, keliamų mokyklos-darželio numatytam ugdymo laikotarpiui;

9.2. ugdymo proceso organizavimo laikotarpių (pusmečiai), atostogų;

9.3. Bendrajai programai įgyvendinti skiriamų ugdymo valandų paskirstymo varianto, numatyto Bendrojo ugdymo plano 23 punkte, pasirinkimo, ugdymo valandų konkrečiai klasei paskirstymo;

9.4. ugdymo turinio formavimo (integralaus, dalykinio ir (ar) mišraus ugdymo), mokymosi organizavimo formų (pamoka, projektinė, kūrybinė veikla ir pan.);

9.5. ugdymo turinio planavimo laikotarpių (pusmečių), struktūros ir kitų su ugdymo turinio planavimu susijusių aspektų;

9.6. edukacinių erdvių kūrimo, panaudojimo ir pritaikymo, atsižvelgiant į mokinių ugdymosi poreikius, keliamus ugdymo tikslus;

9.7. Bendrosios programos pritaikymo mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių dėl išskirtinių gabumų, įgimtų ar įgytų sutrikimų, nepalankių aplinkos veiksnių, ir pradinio ugdymo individualizuotos programos įgyvendinimo;

9.8. švietimo pagalbos mokiniui ir mokytojui teikimo (pvz., mokymosi pagalbos esant žemiems mokinių pasiekimams ar mokiniui (-iams) susiduriant su mokymosi sunkumais ar siekiant kompensuoti mokymosi pasiekimų skirtumus, susidariusius dėl mokymosi pagal kitos šalies pradinio ugdymo programą (papildomų ugdymo valandų skyrimo, atsakingų asmenų ar specialistų komandos sudarymo ir kt.);

9.9. ugdymo valandų, skiriamų mokinių ugdymo poreikiams tenkinti, panaudojimo;

9.10. klasių dalijimo į grupes, mažiausio mokinių skaičiaus jose nustatymo, laikinųjų grupių sudarymo;

9.11. mokinių mokymosi krūvio reguliavimo priemonių: didžiausio ugdymo valandų skaičiaus per dieną, savaitę, patikrinamųjų darbų organizavimo būdų (kontrolinių, diagnostinių testų ir kt.), didžiausio patikrinamųjų darbų skaičiaus per savaitę, namų darbų skyrimo;

9.12. mokinių ugdymo pasiekimų ir pažangos vertinimo metodikos ir tvarkos;

9.13. vadovėlių ir kitų mokymo(si) priemonių pasirinkimo, naudojimosi jomis mokykloje principų ir tvarkos;

9.14. pažintinės ir kultūrinės veiklos organizavimo;

9.15. neformaliojo vaikų švietimo programų pasirinkimo ir jų įgyvendinimo (integruojant į Bendrosios programos dalykų ugdymo programas ar vykdant atskiras programas), skiriamų ugdymo valandų, mokinių skaičiaus grupėse;

9.16. prevencinių ir kitų ugdymo programų pasirinkimo ir jų įgyvendinimo (integruojant į Bendrosios programos dalykų ugdymo programas ar vykdant atskiras programas, skiriant joms tikslines ugdymo valandas) – skiriama po 1 val. 1–4 klasėse;

9.17. bendradarbiavimo su mokinių tėvais (globėjais) tikslų ir formų;

9.18. skiriamų ugdymo valandų individualioms ir grupinėms konsultacijoms, mokymosi pagalbai teikti.

10. Siekiant tenkinti mokinių ugdymo(si) poreikius Ugdymo plane mokykla iš valandų, skiriamų mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti, skiria 1 val. 4 klasėje matematikai. Valandos, skirtos mokinių ugdymo(si) poreikiams tenkinti ir prevencinėms programoms įgyvendinti fiksuojamos e. dienyne [www.manodienynas.lt](http://www.manodienynas.lt).

### **III SKYRIUS PRADINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS**

#### **PIRMASIS SKIRSNIS**

## PRADINIO UGDYMO PROCESO TRUKMĖ

11. 2017–2018 mokslo metai ir ugdymo procesas prasideda 2017 m. rugsėjo 1 d., baigiasi 2018 m. gegužės 31 d.

12. Vienerių mokslo metų ugdymo proceso trukmė – 170 ugdymo dienų. Mokykloje-darželyje mokomasi penkias dienas per savaitę. Pradinių klasių mokiniai mokosi pusmečiais: I pusmetis – 2017-09-01–2018-01-12, II pusmetis – 2018-01-15–2018-05-31.

13. Mokiniais skiriamos atostogos:

Atostogos	2017–2018 m. m.
Rudens	2017-10-30–2017-11-03
Žiemos (Kalėdų)	2017-12-27–2018-01-03
Žiemos	2018-02-19–2018-02-23
Pavasario (Velykų)	2018-04-03–2018-04-06

14. Vasaros atostogos prasideda 2018 m. birželio 1 d., baigiasi 2018 m. rugpjūčio 31 d.

15. Sprendimus dėl 2017–2018 mokslo metais 10 ugdymo dienų organizavimo laiko priima:

15.1. mokykla dėl 5 ugdymo dienų:

15.1.1. mokslo ir žinių diena „Per žemę rugsėjis eina“;

15.1.2. edukacinė-pažintinė išvyka į Naisius;

15.1.3. pavasarinė išvyka į Pelėdnagius;

15.1.4. Kalėdinis renginys „Šv. Kalėdų stebuklai“;

15.1.5. „Mažojo varpelio“ šventė ketvirtokams.

15.2. savivaldybės vykdomoji institucija dėl 5 ugdymo dienų, priėmė sprendimą ugdymą organizuoti pamokų forma (Savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. liepos 3 d. įsakymas Nr. A-391 „Dėl 5 ugdymo dienų organizavimo 2017–2018 m. m.“).

16. Paskelbus ekstremaliają padėtį, nustačius ypatingą epideminę padėtį dėl staigaus ir neįprastai didelio užkrečiamųjų ligų išplitimo viename ar keliuose administraciniuose teritoriniuose vienetuose, taip pat oro temperatūrai esant 20 laipsnių šalčio ar žemesnei, mokiniai į mokyklą gali nevykti. Šios dienos įskaičiuojamos į ugdymo dienų skaičių. Mokyklos-darželio direktorius, suderinęs su mokyklos-darželio taryba, priima sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo ir praneša savivaldybės vykdomosios institucijos įgaliotam asmeniui.

## ANTRASIS SKIRSNIS BENDROSIOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO BENDROSIOS NUOSTATOS

17. Bendroji programa įgyvendinama vadovaujantis joje nustatytais ugdymo turinio kūrimo ir įgyvendinimo didaktinėmis nuostatomis ir principais, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo, aplinkos kūrimo nuostatomis.

18. Formuojant mokyklos-darželio ugdymo turinį, t. y. numatant mokyklos-darželio mokinių pasiekimus ir ugdymosi tikslus, atsižvelgiama į nacionalinių ir tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų, pasiekimų vertinimo taikant nacionalinius mokinių pasiekimų patikrinimų testus mokykloje rezultatus ir rekomendacijas dėl mokinių pasiekimų gerinimo.

19. Bendrajai programai ir neformaliojo vaikų švietimo programoms įgyvendinti skiriamos ugdymo valandos, kai ugdymo valandos trukmė 1 klasėje – 35 min., 2–4 klasėse – 45 min.:

Dalykai	1–2 klasės	3–4 klasės	Iš viso skiriama ugdymo

			valandų
Dorinis ugdymas (tikyba ir etika)	68	68	136
Lietuvių kalba (gimtoji)	510	476	986
Užsienio kalba (anglų kalba)	68	136	204
Matematika	306	306	612
Pasaulio pažinimas	136	136	272
Dailė ir technologijos	136	136	272
Muzika	136	136	272
Kūno kultūra	170	204	374
Valandos, skiriamos mokinių ugdymo(si) poreikiams tenkinti	68	102	170
Iš viso Bendrajai programai įgyvendinti	1 598	1 700	3 298
Neformaliojo vaikų švietimo valandos	136	136	272

19.1. Bendrosios programos ugdymo dalykams skiriant ugdymo valandas klasei per savaitę:

Dalykai	1 kl.	2 kl.	3 kl.	4 kl.
Dorinis ugdymas (tikyba ir etika)	1	1	1	1
Lietuvių kalba (gimtoji)	8	7	7	7
Užsienio kalba (anglų kalba)	-	2	2	2
Matematika	4	5	5	4 /1
Pasaulio pažinimas	2	2	2	2
Dailė ir technologijos	2	2	2	2
Muzika	2	2	2	2
Kūno kultūra	3	2	3	3
Privalomų ugdymo valandų skaičius mokiniui	22	23	24	23
Valandos, skiriamos mokinių ugdymo(si) poreikiams tenkinti	1	1	1	2
Iš viso valandos klasei	23	24	25	25
Iš viso	97			

19.2. Valandos mokinių ugdymo(si) poreikiams tenkinti skiriamos, įvertinus mokinių ugdymosi poreikius, atsižvelgiant į mokyklos-darželio iškeltus ugdymo prioritetus, spręstinas ugdymo problemas:

19.2.1. 1 val. 4 klasėje grupinei konsultacijai matematikos dalykui įtvirtinti;

19.2.2. po 1 val. 1–4 klasėse mokyklos pasirinktoms prevencinėms programoms įgyvendinti.

20. Ugdymo valandų skaičių klasei per savaitę sudaro privalomų ugdymo valandų skaičius visiems klasės mokiniams, valandos, skiriamos mokinių ugdymo(si) poreikiams tenkinti, valandos neformaliojo vaikų švietimo programoms įgyvendinti, dalyko, kuriam mokytis klasė dalijama į grupes, ugdymo valandos.

21. Ugdymo valandos, nurodytos Ugdymo plano 19 punkte, 19.1, 19.2, 19.2.1, 19.2.2 papunkčiuose numatytos Bendrajai programai įgyvendinti, mokyklai-darželiui ugdymo procesą organizuojant grupinio mokymosi forma kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu, vadovaujantis Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

22. Klasės dalijamos į grupes doriniam ugdymui (tikybai, etikai).

23. Laikinosios grupės iš dviejų klasių mokinių sudaromos:

23.1. grupinėms konsultacijoms, mokymo pagalbai teikti ar kitai ugdymo veiklai, kuria siekiama spręsti mokyklai-darželiui aktualias ugdymo problemas (pvz., gabiems mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų);

23.2. specialiajai pedagoginei pagalbai teikti.

24. Mokykla-darželis pagal turimas lėšas nusistatė mažiausiai 8 mokinių skaičių laikinojoje grupėje.

25. Bendrosios programos tikslų siekiama ugdymo turinį formuojant pagal dalykus.

26. Ugdymo procesas gali būti organizuojamas pamoka ir kitomis ugdymo organizavimo formomis:

26.1. ugdymo procesą organizuojant pamoka nepertraukiamas ugdymo(si) proceso laikas 1–4 kl. numatomas, vadovaujantis Lietuvos higienos norma HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. kovo 13 d. įsakymu Nr. V-284 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“;

26.2. ugdymo procesą organizuojant kitomis ugdymo organizavimo formomis (pvz., integruotos veiklos, projekto, didaktinio žaidimo, kūrybinio darbo ir kt.), derinant Bendrosios programos ugdymo dalykų ir neformaliojo vaikų švietimo programų turinį:

26.2.1. ugdymo procesas gali būti skirstomas į įvairios nepertraukiamos trukmės ugdymo periodus;

26.2.2. ugdomoji veikla (derinant formaliojo ir neformaliojo vaikų švietimo programų turinį) per dieną 1 klasėje ne ilgesnė nei 5 ugdymo valandos, 2–4 klasėse – 6 valandos. Į šį laiką neįskaičiuojamas pailgintos dienos grupės veiklai organizuoti skirtas laikas.

27. Mokiniui, kuris mokosi pagal pradinio ugdymo programą, pažintinė, kultūrinė, meninė, kūrybinė veikla (toliau – pažintinė kultūrinė veikla) yra privaloma sudedamoji ugdymo proceso veiklos dalis. Mokykla šiai veiklai per mokslo metus skiria 40 pamokų, atsižvelgdama į pradinio ugdymo bendrojoje programoje numatytą turinį ir pasiekimus, mokinių amžių. Ugdymą organizuojant tiek pamoka, tiek kitomis mokymosi organizavimo formomis įgyvendinamas ir dalykų programų, ir integruoto ugdymo turinys. Veikla siejama ne tik su mokyklos ugdymo tikslais, bet ir su mokinių mokymosi poreikiais.

28. Ugdymo procesas organizuojamas ne tik mokykloje-darželyje, bet ir už jos ribų (muziejuose, parkuose, artimiausioje gamtinėje aplinkoje, virtualiosiose mokymosi aplinkose). Mokykla-darželis priima sprendimą dėl šios veiklos organizavimo mokyklai-darželiui tinkamu būdu.

29. Mokykla-darželis 2017–2018 mokslo metais koreguoja ugdymo procesą ir turinį pagal pasikeitusius mokinių ugdymo poreikius, išlaikydama mokslo metams skirtą ugdymo valandų skaičių, leidžiant 10 proc. paklaidą.

### **TREČIASIS SKIRSNIS**

#### **BENDROSIOS PROGRAMOS UGDYMO DALYKŲ, INTEGRUOJAMŲJŲ PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS**

30. Ugdymo sričių / ugdymo dalykų programų įgyvendinimas:

30.1. dorinis ugdymas:

30.1.1. tėvai (globėjai) parenka mokiniui vieną iš dorinio ugdymo dalykų: etiką arba katalikų tikybą;

30.1.2. mokykloje nesusidarius 5 mokinių grupei etikai arba tikybai mokytis, sudaroma laikinoji grupė iš dviejų klasių (1-2 klasės arba 3-4 klasės) mokinių;

30.1.3. dorinio ugdymo dalyką mokiniui galima keisti kiekvienais mokslo metais pagal tėvų (globėjų) parašytą prašymą;

30.1.4. negalint užtikrinti pageidaujamos tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikybos mokymo, gali būti įskaitomas mokymasis tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos sekmadieninėje mokykloje ar tikybos mokymo grupėje, jei ji įgyvendina programą, kuriai yra pritarusi tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos vadovybė ir ji yra patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro. Šiuo atveju mokykla-darželis numato mokymosi pasiekimų įskaitymo tvarką;

30.2. kalbinis ugdymas:

30.2.1. siekiant gerinti mokinių lietuvių kalbos pasiekimus skaitymo, rašymo, kalbėjimo ir klausymo gebėjimai ugdomi ir per kitų dalykų ar ugdymo sričių ugdomąsias veiklas (pvz., naudojant mokomąsias užduotis teksto suvokimo gebėjimams, mąstymui ugdyti, kreipiant dėmesį į kalbinę raišką ir rašto darbus);

30.2.2. pirmosios užsienio kalbos mokymas:

30.2.2.1. pirmosios užsienio kalbos mokoma antraisiais–ketvirtaisiais pradinio ugdymo programos metais;

30.2.2.2. tėvai (globėjai) parenka mokiniui vieną iš mokyklos-darželio siūlomų trijų Europos kalbų (anglų kalbą);

30.2.2.3. užsienio kalbai mokytis visose 2–4 klasėse skiriama po 2 ugdymo valandas per savaitę;

30.3. socialinis ir gamtamokslinis ugdymas:

30.3.1. gamtamoksliniams gebėjimams ugdytis skiriama 1/2 pasaulio pažinimo dalykui skirto ugdymo laiko. Rekomenduojamos ugdymo veiklos, sudarančios sąlygas ugdytis praktinius gamtamokslinius gebėjimus, todėl dalis (1/4) dalykui skiriamo laiko skiriama organizuoti ugdymą tyrinėjimams palankioje aplinkoje, natūralioje gamtinėje (parke, miške, prie vandens telkinio ar pan.) aplinkoje, laboratorijose;

30.3.2. socialiniams gebėjimams ugdytis (1/4) pasaulio pažinimo dalyko laiko skirti ugdymo procesą organizuojant socialinės, kultūrinės aplinkos pažinimui palankioje aplinkoje (lankantis visuomeninėse, bendruomenių, kultūros institucijose ir pan.);

30.4. matematinis ugdymas: organizuojant matematinį ugdymą vadovaujamosi ne tik Bendrosios programos matematikos dalyko programa, bet ir nacionalinių ir tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų rekomendacijomis, pagal galimybes naudojamos informacinės komunikacinės technologijos, skaitmeninės mokomosios priemonės;

30.5. kūno kultūra: 1 klasėje, 3 klasėje ir 4 klasėje kūno kultūrai skiriamos 3 ugdymo valandos per savaitę. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės gali būti organizuojamos taip:

30.5.1. iš įvairių klasių sudaroma ne mažiau kaip 5 mokinių grupė. Jai skiriamos 2 ugdymo valandos per savaitę;

30.5.2. mokiniai dalyvauja ugdymo veiklose su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis jiems skiriami pagal gydytojo rekomendacijas;

30.5.3. tėvų (globėjų) pageidavimu mokiniai gali lankyti sveikatos grupes ne mokykloje-darželyje;

30.5.4. siekiant skatinti mokinių fizinį aktyvumą, sveikatinimą, ilgosios pertraukos metu organizuojama judrioji veikla;

30.6. meninis ugdymas (dailė ir technologijos, muzika):

30.6.1. technologiniam ugdymui skiriama ne mažiau kaip 1/3 dalykui ir technologijų dalykui skiriamo laiko, nurodyto Ugdymo plano 19 punkte;

30.6.2. atsižvelgiama į mokyklos-darželio bendruomenės meninio ugdymo poreikius ir mokyklos-darželio galimybes.

31. Integruojamųjų, prevencinių ir kitų ugdymo programų įgyvendinimas:

31.1. į Bendrosios programos ugdymo dalykų programų turinį integruojama:

31.1.1. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro patvirtintų integruojamųjų Mokėjimo mokytis, Komunikavimo, Darna vystymosi, Kultūrinio sąmoningumo, Gyvenimo įgūdžių ugdymo programų pagrindai. (Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio

ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“, 11 priedas „Bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymas“). Šių programų mokykla atskirai nevykdo;

31.1.2. Žmogaus saugos bendroji programa ir Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa;

31.1.3. mokyklos pasirinktos prevencinės ir kitos ugdymo programos. Mokykla sudaro sąlygas kiekvienam mokiniui dalyvauti vienoje nuoseklioje ir ilgalaikėje prevencinėje programoje „Antras žingsnis“, ji apima smurto, patyčių, alkoholio, tabako, taip pat kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevenciją, skatina sveiką gyvenseną. Mokykla įgyvendina Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašą, patvirtintą mokyklos-darželio direktoriaus 2017 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-21 „Dėl Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo“;

31.1.4. etninės kultūros ugdymas;

31.1.5. informacinių komunikacinių technologijų ugdymas. Informacinės komunikacinės technologijos ugdymo procese naudojamos kaip ugdymo priemonė, taip pat mokoma informacinių komunikacinių technologijų pradmenų;

31.1.6. Ugdymo karjerai programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-72 „Dėl Ugdymo karjerai programos patvirtinimo“;

31.2. mokytojas, formuodamas klasės mokinių ugdymo turinį, numato ugdymo dalykus (pasaulio pažinimas, kūno kultūra, dailė ir technologijos, lietuvių kalba), į kuriuos integruojamas Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrosios, Žmogaus saugos bendrosios, etninės kultūros ugdymo, mokyklos pasirinktų prevencinių ir kitų programų, informacinių komunikacinių technologijų ugdymo turinys.

## **KETVIRTASIS SKIRSNIS**

### **MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMAS**

32. Mokinių pasiekimai ir pažanga vertinami vadovaujantis Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka, patvirtinta mokyklos-darželio direktoriaus 2013 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. V-41.

33. Mokytojas planuoja mokinių ugdymosi pasiekimus ir vertinimą remdamasis Mokinių pažangos ir pasiekimų tvarkos aprašu, patvirtintu mokyklos-darželio direktoriaus, atsižvelgdamas į klasės mokinių mokymosi rezultatus, ugdymosi poreikius ir galimybes. Planuodamas 1 klasės mokinių pasiekimus ir vertinimą mokytojas susipažįsta su priešmokyklinio ugdymo pedagogo parengtomis rekomendacijomis apie vaiko pasiekimus.

34. Vertinant mokinių pasiekimus ir pažangą taikomas formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis vertinimas:

34.1. formuojamasis vertinimas atliekamas nuolat ugdymo proceso metu, teikiant mokiniui informaciją (dažniausiai žodžiu, o prireikus ir raštu, t. y. parašant komentarą) apie jo mokymosi eigą, esamus pasiekimus ar nesėkmes;

34.2. diagnostinis vertinimas pagal iš anksto aptartus su mokiniais vertinimo kriterijus paprastai atliekamas tam tikro ugdymo(si) etapo (temos, kurso) pradžioje ir pabaigoje, siekiant diagnozuoti esamą padėtį: nustatyti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą, numatyti tolesnio mokymosi galimybes:

34.2.1. atsižvelgiant į tai, ką norima įvertinti (vertinimo tikslą), gali būti taikomi įvairūs diagnostinio vertinimo metodai: praktinės, kūrybinės užduotys, kontroliniai, projektiniai darbai, testai. Per dieną neatliekamas daugiau nei vienas diagnostinis darbas;

34.2.2. informacija apie mokymosi rezultatus (kontrolinių, testų ir kitų užduočių atlikimo) mokiniams ir tėvams (globėjams) teikiama trumpais komentarais, lygiai nenurodomi, taip pat nenaudojami pažymių pakaitai (raidės, ženklai, simboliai ir pan.);

34.2.3. mokytojas renkasi vertinimo informacijos kaupimo būdus ir formas (vertinimo aplanką, 4 kl. vertinimo aprašą, el. dieną);

34.3. apibendrinamasis vertinimas atliekamas ugdymo laikotarpio ir pradinio ugdymo programos pabaigoje. Pusmečio mokinių pasiekimai apibendrinami vertinant mokinio per mokykloje-darželyje

nustatytą ugdymo laikotarpį padarytą pažangą, orientuojantis į Bendrojoje programoje aprašytus mokinių pasiekimų lygių požymius ir įrašomi:

34.3.1. pradinio ugdymo e. dienyne (toliau – dienyne):

34.3.1.1. mokinių mokymosi pasiekimų apskaitos suvestinės atitinkamose skiltyse įrašomas ugdymo dalykų apibendrintas mokinio pasiekimų lygis (patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis). Mokiniui nepasiekus patenkinamo pasiekimų lygio įrašoma „nepatenkinamas“;

34.3.1.2. dorinio ugdymo pasiekimai įrašomi atitinkamoje dienyne skiltyje, nurodoma padaryta arba nepadaryta pažanga: „p. p“ arba „n. p“;

34.3.1.3. specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, ugdomų pagal pradinio ugdymo individualizuotą programą, bei specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių padaryta arba nepadaryta pažanga fiksuojama atitinkamoje dienyne skiltyje įrašant „p. p.“ arba „n. p.“;

34.3.2. mokyklos pasirinktoje pasiekimų vertinimo (informacijos fiksavimo) formoje Mokinių pasiekimų ir pažangos įvertinimo apraše, e. dienyne;

34.3.3. baigus pradinio ugdymo programą rengiamas Pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašas, jis perduodamas mokyklai, kurioje mokinsys mokysis pagal pagrindinio ugdymo programą.

## **PENKTASIS SKIRSNIS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ORGANIZAVIMAS**

35. Neformaliojo vaikų švietimo veikla skiriama meninę, sporto ar kitą veiklą pasirinkusių mokinių asmeninėms, socialinėms, edukacinėms, profesinėms kompetencijoms ugdyti.

36. Neformaliajam vaikų švietimui 1–4 klasėms skiriamas Ugdymo plano 21.1 papunktyje numatytas valandų skaičius per metus: 8 valandos per savaitę, 2 valandos vadovaujantis Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2017 m. gegužės 4 d. sprendimu Nr. T-91 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2017 m. vasario 23 d. sprendimo Nr. T-20 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės 2017–2019 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“. Šios valandos naudojamos pagal paskirtį:

36.1. 2 val. – šokių programa (1–4 klasės);

36.2. 2 val. – „Do-re-mi šalyje“ programa (1–4 klasės);

36.3. 2 val. – „Judrieji ir sportiniai žaidimai“ (1–4 klasės);

36.4. 2 val. – „Aš kūrėjas“ programa (1–4 klasės);

36.5. 1 val. – „Teatro studija“ (1–4 klasės);

36.6. 1 val. – programa „Išminčių klubas“ (1–4 klasės).

37. Mokykla-darželis kiekvienų mokslo metų pabaigoje įvertina ateinančių mokslo metų mokinių neformaliojo vaikų švietimo poreikius, prireikus juos tikslina mokslo metų pradžioje ir atsižvelgdama į juos siūlo neformaliojo vaikų švietimo programas. Neformaliojo vaikų švietimo programos rengiamos atsižvelgiant į Bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-1214.

38. Neformalusis vaikų švietimas organizuojamas ne tik mokykloje, bet ir už jos ribų, numatomas veiklos pobūdis, labiausiai atitinkantis veiklos intensyvumą, periodiškumą, trukmę, išlaikant klasei Ugdymo plano 19.1 papunktyje numatytą valandų skaičių per metus. Neformaliojo vaikų švietimo programose dalyvaujantys mokiniai registruojami Mokinių registre.

39. Nustatytas minimalus 7 mokinių skaičius neformaliojo vaikų švietimo grupėje.

40. Neformaliojo vaikų švietimo programos per mokinių atostogas nevykdomos.

## **ŠEŠTASIS SKIRSNIS IŠVYKSTANČIŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ, ASMENŲ, BAIGUSIŲ UŽSIENIO VALSTYBĖS AR TARPTAUTINĖS ORGANIZACIJOS PRADINIO UGDYMO PROGRAMOS DALĮ, UGDYMO ORGANIZAVIMAS**



41. Mokiniai, kurie išvyksta gyventi ar (ir) mokytis į užsienį, gali mokytis lietuvių kalbos, pasaulio pažinimo dalyko ar visų Bendrosios programos dalykų nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka:

42. Mokinys, baigęs užsienio valstybės, tarptautinės organizacijos pradinio ugdymo programos dalį (toliau – tarptautinė pradinio ugdymo programa), priimamas mokytis pagal pradinio ugdymo programą vadovaujantis Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 „Dėl Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašo patvirtinimo“, informuojamas savivaldybės vykdomosios institucijos įgaliotas asmuo. Jei mokykla nustato, kad reikalinga tikslinė pagalba programų skirtumams pašalinti, mokiniui sudaromas individualus ugdymo planas, kuriame nurodoma, kokia pagalba (atskirų ugdomųjų dalykų, lietuvių kalbos ar socialinių kultūrinių kompetencijų ir kt.) ir kaip bus teikiama. Individualus ugdymo planas, mokymosi galimybes aptariami su mokinio tėvais (globėjais). Pagalbos teikimas gali būti numatomas kelerių metų laikotarpiui.

43. Mokiniai, nemokančiam ar nepakankamai mokančiam lietuvių kalbą, mokykla sudaro sąlygas intensyviai tobulinti lietuvių kalbos gebėjimus, organizuodama papildomą, individualų lietuvių kalbos mokymą, skirdama ugdymo valandų iš mokinio ugdymosi poreikiams tenkinti skiriamų valandų. Intensyvus lietuvių kalbos mokymasis gali būti vykdomas iki metų laiko (išimtiniais atvejais ir ilgiau).

### **SEPTINTASIS SKIRSNIS MOKINIŲ MOKYMO NAMIE ORGANIZAVIMAS**

44. Vaikai, kuriems tais kalendoriniais metais sueina 7 metai ir kuriems reikalinga nuolatinė kvalifikuotų specialistų pagalba bei sveikatą tausojantis dienos režimas, tėvų (globėjų) prašymu namie mokomi pagal Vaiko, kuriam tais kalendoriniais metais sueina 7 metai ir kuriam reikalinga nuolatinė kvalifikuotų specialistų pagalba bei sveikatą tausojantis dienos režimas, ugdymo ikimokyklinio ugdymo įstaigoje arba namuose pagal vaiko ugdymosi poreikiams pritaikytą ugdymo programą organizavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. ISAK-1836 „Dėl Vaiko, kuriam tais kalendoriniais metais sueina 7 metai ir kuriam reikalinga nuolatinė kvalifikuotų specialistų pagalba bei sveikatą tausojantis dienos režimas, ugdymo ikimokyklinio ugdymo įstaigoje arba namuose pagal vaiko ugdymosi poreikiams pritaikytą ugdymo programą organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

45. Mokinių, dėl ligos ar patologinės būklės negalinčių mokytis mokykloje, mokymas namie nustatomas ir organizuojamas pagal Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. V-1405:

45.1. Bendroji programa įgyvendinama ugdymą organizuojant pagal atskirus ugdymo dalykus ar integruojant ugdymo dalykų turinį, išskyrus kūno kultūros programą;

45.2. mokykla-darželis, suderinęs su mokinio tėvais (globėjais) ir atsižvelgęs į mokinio ligos pobūdį bei gydytojo rekomendacijas, rengia individualų mokinio ugdymo namie planą;

45.3. mokinys gydytojo leidimu dalį ugdymo valandų / pamokų gali lankyti mokykloje-darželyje. Šios ugdymo valandos / pamokos įrašomos į mokinio individualų ugdymo planą;

45.4. namie savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu mokomam mokiniui 1–3 klasėse skiriama 9 savaitinės ugdymo valandos, 4 klasėje – 11 ugdymo valandų. Dalį ugdymo laiko gydytojo leidimu mokinys gali lankyti mokykloje-darželyje.

### **III SKYRIUS MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO POREIKIŲ (IŠSKYRUS ATSIRANDANČIUS DĖL IŠSKIRTINIŲ GABUMŲ), UGDYMO ORGANIZAVIMAS**

## **PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS**

46. Mokykla-darželis rengia Ugdymo planą atsižvelgdamas į mokinių specialiųjų ugdymo poreikių įvairovę, mokinių ir jų tėvų (globėjų) pageidavimus, pedagoginės psichologinės tarnybos arba švietimo pagalbos tarnybos išvadas ir rekomendacijas; vadovaudamasi Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1795, prirėikus rengia šių mokinių ugdymo organizavimo mokykloje tvarką: nusprendžia dėl specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių mokymosi krūvio (planuoja privalomas, specialiąsias pratybas), specialiosios pedagoginės, psichologinės, socialinės pedagoginės ir (ar) specialiosios pagalbos teikimo, ugdymosi aplinkos pritaikymo, aprūpinimo ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis ir specialiosiomis mokymo priemonėmis.

47. Siekiant tenkinti mokinių ugdymosi reikmes, pritaikoma Bendroji programa, formuojamas ugdymo turinys (integralus ar pagal dalykus), parenkamos mokymosi organizavimo formos (pamoka, projektinė veikla ar pan.), pritaikomos ugdymosi erdvės, parenkamos ugdymui skirtos techninės pagalbos priemonės ir specialiosios mokymo priemonės ir pan.

48. Organizuodama mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą mokykla atsižvelgia į:

48.1. mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius, jų lygį (nedideli, vidutiniai, dideli ir labai dideli);

48.2. mokymosi formą ir mokymo proceso organizavimo būdą;

48.3. mokyklos ir tėvų (globėjų) įsipareigojimus, įteisintus mokymo sutartyje.

## **ANTRASIS SKIRSNIS INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO RENGIMAS**

49. Individualus ugdymo planas rengiamas mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių. Planas rengiamas siekiant tenkinti jo pagalbos ir paslaugų ugdymo procese reikmes, padėti mokytis, pripažįstant ir plėtojant jo gebėjimus ir galias, teikiant švietimo pagalbą.

50. Mokykla, rengdama individualų ugdymo planą:

50.1. pritaiko bendrąjį ugdymo planą iki 20 procentų koreguodama dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių ugdymo valandų skaičių, nurodytą Ugdymo plano 19 punkte;

50.2. numato pamokas, siūlo kitus dalykus, galinčius ugdyti mokinių raštingumą, suteikti bendrąsias ir dalykines kompetencijas, padėsiančias būti savarankiškesniems, ugdytis pagal aukštesnio lygmens ugdymo programą;

50.3. teikia mokymosi pagalbą, padedančią įveikti mokymosi sunkumus, kylančius dėl specialiųjų ugdymosi poreikių;

50.4. per mokslo metus gali keisti pamokų, pratybų ir individualiai pagalbai skiriamų valandų skaičių;

50.5. gali intensyvinti mokiniui teikiamą specialiąją pedagoginę ar mokymo pagalbą nustatytą laikotarpį, skirdama papildomų ugdymo valandų kiekvienam mokiniui individualiai ar mokinių grupei;

50.6. užtikrina specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymo tęstinumą ir nuoseklumą.

51. Mokiniams, turintiems kalbėjimo ir kalbos sutrikimą, mokykla skiria pamokų tarčiai, kalbai ir klausai lavinti;

52. Mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių dėl intelekto, kalbėjimo ir kalbos, įvairiapusių raidos ir mokymosi sutrikimų, gali nesimokyti ar pradėti vėliau mokytis užsienio kalbos;

53. Mokiniams, kurie mokosi pagal pradinio ugdymo individualizuotą programą, ugdymo planas sudaromas atsižvelgiant į mokinio galias, mokymosi formą, mokymo organizavimo būdą ir klasės paskirtį. Turintiems nežymų intelekto sutrikimą, ugdymo planas rengiamas vadovaujantis Ugdymo plano 19 punkte nurodytu savaitinių ugdymo valandų skaičiumi, kuris gali būti keičiamas iki 15 procentų.

### **TREČIASIS SKIRSNIS**

#### **ŠVIETIMO PAGALBOS (PSICHOLOGINĖS, SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS, SOCIALINĖS PEDAGOGINĖS IR SPECIALIOSIOS) TEIKIMAS**

54. Psichologinė pagalba, specialioji pedagoginė pagalba, socialinė pedagoginė pagalba, specialioji pagalba teikiamos vadovaujantis Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-1215, Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1228, Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. ISAK-941, Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229.

### **KETVIRTASIS SKIRSNIS**

#### **MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, MOKYMAS NAMIE**

55. Mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymą namie savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu organizuoja mokykla-darželis pagal mokyklos-darželio vaiko gerovės komisijos ir pedagoginės psichologinės tarnybos ar švietimo pagalbos tarnybos, gydytojų rekomendacijas sudariusi individualų ugdymo planą mokymosi namie laikotarpiui, vadovaudamasi Ugdymo plano 52 punktu:

55.1. 1–2 ugdymo valandas galima skirti specialiajai pedagoginei pagalbai teikti;

55.2. mokiniams, turintiems vidutinį, žymų ir labai žymų intelekto sutrikimą, pagal pradinio ugdymo individualizuotą programą, skiriant 8 valandas per savaitę, iš jų 1–2 ugdymo valandas galima skirti specialiajai pedagoginei pagalbai teikti.

---

#### **PRITARTA**

Panevėžio r. Pažagių mokyklos-darželio tarybos  
2017 m. rugpjūčio 31 d. posėdžio protokolas Nr. MT-3

#### **SUDERINTA**

Panevėžio rajono savivaldybės administracijos  
Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyr. specialistė kalbos tvarkytoja  
Birutė Goberienė